

Udgivet af

Styrelsen for Videregående Uddannelser
Bredgade 40
1260 København K
Telefon: 7231 7800
E-mail: uds@uds.dk
www.ufm.dk

Kontakt

Rådssekretariatet på rep@uds.dk

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

ISBN: 978-87-92962-24-9

ISBN web: 978-77-92962-06-5

Indhold

Forord	4
1. Rådets rådgivning i 2014 – anbefalinger og høringssvar	5
1.1 Anbefalinger til uddannelses- og forskningsministeren	5
1.1.1 Regional uddannelsesdækning	5
1.1.2 Kvalitet og relevans af de videregående uddannelser	7
1.2 Høringssvar mv.	9
1.2.1 Styrkelse af talentindsatsen	9
1.2.2 Landsdækkende positivliste for 6 ugers jobrettet uddannelse	9
2. Centrale strategiområder i 2015	11
3. Udviklingen i sektoren	13
3.1 Optag og tilgang på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelse	13
3.2 Fuldførelse af erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse	17
3.3 Frafald på erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelser	18
3.4 Danske studerende i udlandet	19
3.5 Efter- og videreuddannelse	21
3.6 Beskæftigelse, videreuddannelse og ledighed	21
4. Om Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser	24
4.1 Rådets opgaver	24
4.2 Rådets medlemmer pr 1. januar 2015	25

Forord

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser afgiver hermed sin syvende beretning, siden rådet blev nedsat i 2008.

Rådet skal hvert år inden den 1. marts afgive en skriftlig beretning til uddannelsesministeren om rådets virksomhed. Beretningen skal indeholde en samlet status for uddannelsesområdet samt forslag til nye initiativer inden for erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne og de videreuddannelsesforløb, der knytter sig til disse uddannelsesområder.

Rådet har i 2014 haft drøftelser om en række centrale temaer og politiske udspil. Drøftelserne har blandt andet handlet om regional uddannelsesdækning, udviklingskontrakterne, institutionsakkreditering, kvalitet og relevans.

I forlængelse af disse drøftelser har rådet udformet en række anbefalinger og bemærkninger til uddannelses- og forskningsministeren samt afgivet høringssvar til Uddannelses- og Forskningsministeriet og Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. Disse anbefalinger og høringssvar fremgår af kapitel 1 i denne beretning.

Rådet har i lighed med tidligere år udpeget en række områder, der for det kommende år vil være omdrejningspunktet i Rådets mere strategiske drøftelser. Disse strategiområder er beskrevet i kapitel 2. Rådet vil som det første strategiområde fortsætte drøftelsen af kvalitet og relevans fra 2014. Derudover vil Rådet sætte fokus på styringsrelationer og taxameterreform, da det er forventeligt, at der i primo 2015 vil være en analyse af omkostningsstrukturen for uddannelser klar. Desuden vil efter- og videreuddannelsessystemet for voksne fortsat være et strategiområde for Rådet sammen med forskning og udvikling i sektoren.

I kapitel 3 beskrives den generelle udvikling i erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne i forhold til f.eks. frafald, beskæftigelse og studerende på studieophold i udlandet. Det nyeste data viser, at ved optaget i 2014 faldt antallet af optagne til professionsbacheloruddannelserne med 4 pct., mens søgningen til erhvervsakademiuddannelser fortsat er stigende med hele 13 pct. Desuden ser vi for første gang et fald i efter- og videreuddannelsesaktiviteterne med 8 pct. sammenlignet med 2013, hvilket betyder, at 2014 er det år med lavest efter- og videreuddannelsesaktivitet siden 2009. En mere detaljeret beskrivelse af udviklingstendenserne fremgår af bilagsdelen til denne beretning.

Rådet vil i 2015 arbejde for, at de særlige styrker ved erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne bliver tydeliggjort i arbejdet med at udvikle kvaliteten og relevansen på uddannelserne. Hertil er det førstkommande rådsmøde i 2015, hvor uddannelses- og forskningsministeren deltager, af vigtig karakter.

Conni Simonsen
Formand

1. Rådets rådgivning i 2014 – anbefalinger og høringssvar

Rådet har i 2014 haft fokus på en række områder, der er relevante i relation til erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne. Det har dels været i forbindelse med at udarbejde anbefalinger til uddannelses- og forskningsministeren, og dels i forbindelse med at afgive en række høringssvar og input til lovforslag og uddannelsespolitiske udspil fra ministeren.

1.1 Anbefalinger til uddannelses- og forskningsministeren

Rådet udpegede tre strategiområder for 2014, som der har været sat særligt fokus på:

- 1) Regional uddannelsesdækning
- 2) Efter- og videreuddannelse af høj kvalitet og relevans
- 3) Kvalitet og relevans af de videregående uddannelser

Det første strategiområde blev drøftet på et ordinært rådsmøde og fulgt op af en række anbefalinger fra Rådet til uddannelses- og forskningsministeren. Hensigten med det andet strategiområde vedr. efter- og videreuddannelse var at fortsætte den tidligere drøftelse fra 2013, hvor erfaringerne med det nuværende efter- og videreuddannelsessystem blev diskuteret med henblik på at komme med anbefalinger til, hvordan systemet kunne styrkes yderligere. Denne strategidrøftelse blev udsat, da Rådet i stedet så sig nødsaget til på to ordinære rådsmøder at behandle de to delrapporter fra Udvalget for Kvalitet og Relevans. Dette med henblik på at give input til den hjemlige debat om de videregående uddannelser og spille en aktiv rolle i påvirkningen af Kvalitetsudvalgets arbejde og i sidste ende rådgivning af ministeren.

1.1.1 Regional uddannelsesdækning

Som baggrund for Rådets drøftelse af regional uddannelsesdækning, havde Styrelsen for Videregående Uddannelser udarbejdet et analytisk datagrundlag, der viste, at den overordnede tendens for mobiliteten på uddannelsesområdet er, at de fleste studerende, der læser hhv. professionsbachelor- eller erhvervsakademiuddannelse, ligeledes har taget gymnasial eksamen i den samme region som deres videregående uddannelsessted. Materialet viste, at der efter endt uddannelse ses en stigning i mobiliteten, således at flere personer flytter fra deres uddannelsesregion, men det peger dog i retning af, at de fortsat har beskæftigelse i deres uddannelsesregion.

Rådet fokuserede drøftelsen på to spørgsmål:

1. **Udbudsstørrelse:** Hvorvidt det er hensigtsmæssigt med større og færre udbud, således som Kvalitetsudvalget har anbefalet, jf. anbefalingen om, at en uddannelse kan tilrettelægges således, at ikke hele uddannelsen kan gennemføres i samme by.
2. **Undervisningstilrettelæggelse:** Hvorvidt der er behov for øget fokus på yderligere anvendelse af e-læringsforløb og anvendelse af blended learning som et middel til at

sikre god adgang til uddannelse for studerende, der bor uden for de store uddannelsesbyer? Og er der behov for forsøg med nye former for tilrettelæggelse af videregående uddannelser – herunder øget fokus på e-læringsuddannelse?

Drøftelse af udbudsstørrelse – og sammenhængen mellem kvalitet og udbudsstørrelse

Rådet fandt i sin drøftelse af regional uddannelsesdækning ikke nogen entydig dokumentation for, at der er en sammenhæng mellem uddannelseskvalitet og udbuddets størrelse.

Lokale udbud af videregående uddannelser er et vigtigt bidrag til at sikre lokal udvikling og forsyning af arbejdskraft – i både den private og den offentlige sektor. Data viser, at de studerende efter endt uddannelse i høj grad bosætter sig i den region, hvor de har færdiggjort deres uddannelse. Der er i dag et tæt samspil mellem uddannelsesinstitutionerne og det lokale arbejdsmarked.

Det er rådets vurdering, at der ikke er tilstrækkeligt analytisk grundlag for en vurdering af, hvilke konsekvenser der kan være ved at samle udbud. I overvejelserne om ændring af uddannelsesudbud er der to ligeværdige hensyn, som skal tilgodeses: hensynet til at sikre tilstrækkelige faglige miljøer på de enkelte uddannelser og sikring af lokal arbejdskraftforsyning. Disse to hensyn er hinandens forudsætninger – ikke modsætninger. Det er her vigtigt at være opmærksom på, at den regionale uddannelsesdækning, som den kendes i dag, bidrager til at sikre uddannelsesmuligheder for faglærte. Faglærte er typisk en mindre mobil gruppe end studerende med en gymnasial baggrund, og der skal derfor udvises forsigtighed i forhold til centralisering af uddannelsesudbud, der særligt tiltrækker studerende med faglært baggrund.

Anbefalinger:

- 1) Uddannelses- og forskningsministeren bør tilvejebringe et bedre og mere differentieret analytisk grundlag for overvejelser om sammenlægning af uddannelsesudbud, herunder en vurdering af centrale faktorer, der har betydning for at sikre et tilstrækkeligt fagligt miljø på forskellige typer af uddannelser.
- 2) Uddannelses- og forskningsministeren bør udvise forsigtighed i forhold til at fastlægge absolutte minimumsgrænser for udbudsstørrelser. Afgørende må være en vurdering af, om der er et tilstrækkeligt fagligt miljø til at sikre en høj kvalitet i uddannelserne – ikke antallet af studerende i sig selv.
- 3) Uddannelses- og forskningsministeren skal i opfølgning på kvalitetsudvalgets anbefalinger være opmærksom på at sikre, at små udbud ikke skal sammenlægges, flyttes eller lukkes, alene fordi de er små. En sådan ændring af antal udbud bør kun ske efter forudgående analyse af kvalitet, søgemønstre mm. og med inddragelse af arbejdsmarkedets parter lokalt.

Drøftelse af undervisningstilrettelæggelse – øget anvendelse af elæringsforløb / blended learning

Rådet har drøftet om udvikling og styrkelse af nye undervisningsformer kan være med til at sikre og styrke kvaliteten i uddannelser, der udbydes på relativt små udbud.

Det kan bl.a. ske ved øget udbud af uddannelser tilrettelagt helt eller delvist som elæring samt øget mulighed for, at studerende kan være i praktik i lokalområdet, selvom uddannelsesin-

stitutionen ligger langt væk – og den studerende f.eks. bor uden for uddannelsesinstitutionens optageområde.

For at sikre, at erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser bevarer en lokal og regional forankring, skal uddannelserne tilrettelægges på en måde, så de studerende ikke behøver at flytte til de store uddannelsesbyer for at kunne afslutte deres videregående uddannelse. Øget fokus på forskellighed i tilrettelæggelse af undervisningen vil kunne understøtte dette.

Anbefalinger:

- 1) Styrelsen for Videregående Uddannelser bør opfordre uddannelsesinstitutionerne til at etablere et formaliseret samarbejde om at tilvejebringe lokale praktikpladser til studerende på e-læringsforløb med henblik på at studerende, der bor langt fra den uddannelsesinstitution, hvor de gennemfører deres uddannelse, kan være i praktik lokalt.
- 2) Uddannelsesministeriet bør igangsætte systematisk evaluering af erfaringerne med uddannelser udbudt som hele e-læringsforløb, herunder hvilke typer studerende e-læring i særlig grad er relevant for.

1.1.2 Kvalitet og relevans af de videregående uddannelser

Arbejdet med at følge op på de to delrapporter fra Udvalget for Kvalitet og Relevans fyldte meget i 2014. De to delrapporter ”Nye Veje” og ”Høje Mål – fremragende undervisning i videregående uddannelse” blev således drøftet på to ordinære rådsmøder med det sigte at fremsende kommentarer og bemærkninger til arbejdet i Udvalget og til uddannelses- og forskningsministeren.

Rådet fandt overordnet, at de grundige analyser og undersøgelsesresultater, som udvalget har gjort tilgængelige, udgør en værdifuld og ny information for de enkelte uddannelsesinstitutioner, som kan anvende denne viden i arbejdet med at udvikle deres organisationer..

Rådet havde gerne set, at udvalget i sine anbefalinger havde trukket tråde til efter- og videreuddannelsessystemet, og ikke kun fokuseret på det ordinære videregående uddannelsessystem. Der var især i delrapport 1, som gik på strukturen af uddannelserne, et overvejende fokus på universitetsområdet. Det efterlod et indtryk af, at det store potentiale for en styrkelse af og øget søgning til erhvervsakademi- og professionsbachelorsektoren blev overset. Desuden så Rådet med bekymring på de resultater, som viste, at kun lidt over 50 pct. af de studerende fandt, at deres uddannelse bidrog meget eller en del til, at de tilegner sig job- eller arbejdsrelateret viden og færdigheder. Her er en væsentlig kvalitets- og relevansudfordring, som Rådet vil adressere fremadrettet.

Rådets bemærkninger og opmærksomhedspunkter til de to delrapporter knytter sig til følgende temaer:

- *Øget gennemsigtighed (del 1)* – Rådet støtter op om forslaget med den forventning, at det kan bidrage til at synliggøre styrkerne ved de erhvervsrettede videregående uddan-

nelser. Rådet støtter også et nyt, centralt informationssystem med sammenlignelige kvalitative og kvantitative data om de videregående uddannelser.

- *Etablering af erhvervsrettede bacheloruddannelser (del 1)* – Rådet mener ikke, at der er behov for, at der etableres et nyt bachelorarbejdsmarked. Det eksisterer allerede i form af dimittender med en professionsbachelor, men Rådet anerkender samtidig også at det er nødvendigt at sætte fokus på øget erhvervsrettethed - også på universitetsuddannelserne.
- *Et uddannelsessystem uden blindgyder (del 1)* – Rådet havde gerne set, at Kvalitetsudvalget havde inddraget erfaringer fra efter- og videreuddannelsessystemet og havde drøftet muligheden for at udvide og styrke masteruddannelserne som afsæt for Kvalitetsudvalgets forslag om uddannelse på deltid.
- *Faste bevillinger og taxameterfinansiering (del 1)* – Rådet noterede sig, at det blev anbefalet at ændre takststrukturen således, at også erhvervsakademier og professionshøjskolors budget udgøres af en basisbevilling og en taxameterbevilling, der i højere grad afspejler de marginale udgifter ved øget aktivitet.
- *Færre og større udbud (del 1)* – Rådet kunne ikke fuldt støtte forslaget om en minimumsgrænse på optag, og at der generelt fokuseres på at undgå små uddannelsesmiljøer. Rådet havde gerne set en mere nuanceret tilgang, der tog højde for høj faglig kvalitet og kompleksiteten i et udbuds størrelse, bl.a. grundet den regionale udbudsforpligtigelse, som erhvervsakademier og professionshøjskoler har.
- *Styrkelse af ledelsesansvaret (del 2)* – Rådet er enig i, at bestyrelserne skal have en mere central og tydelig rolle i forhold til udvikling og sikring af kvalitet og relevans. Der skal være løbende mulighed for at følge og understøtte denne udvikling.
- *Større frihed til at tilrettelægge uddannelserne (del 2)* – Rådet mener ikke, at denne anbefaling tager højde for tilrettelæggelsen af erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser som nationale uddannelser baseret på nationale bekendtgørelser og fælles studieordninger. Rådet anbefaler fremadrettet, at interessenter og aftagere kommer med input til, hvordan relevanskrav og lokale toninger kan styrkes over for hensynet til national genkendelighed.
- *Økonomiske tilskyndelser til at styrke kvalitet og relevans i uddannelserne (del 2)* – Rådet støtter ikke op om oprettelsen af et nyt råd, som skal finansieres gennem en omlægning af taxameterudgifterne på ca. 1 mia. kr. på årsbasis. Det er en risiko for, at det vil skabe et nyt administrativt tungt system, som fjerner fokus fra undervisningsopgaven.
- *Behov for understøttelse af fuld studieaktivitet (del 2)* – Rådet ser med alvor på den lave arbejdsindsats hos studerende flere steder. Rådet deler Kvalitetsudvalgets konklusion om, at studieintensiteten skal op på de uddannelser, hvor den i dag er for lav.
- *Gode og alsidige undervisningskompetencer (del 2)* – Rådet finder det hensigtsmæssigt, at stillingsstrukturen for undervisere udvides med stillingskategorien ekstern lektor, hvilket kan være med til at rekruttere kvalificerede specialister fra erhverv og professioner.
- *Omlægning af censorinstitutionen (del 2)* – Rådet finder det ønskeligt at gennemlyse censorinstitutionen for at sikre, at systemet funderer mest omkostningseffektivt, men mener ikke, at ekstern censur skal ophæves.
- *Nyt optagesystem (del 2)* – Rådet er overvejende positiv over for forslaget om at supplere optag med andre former for adgangskrav, der vil fokusere mere på motivation, relevant faglighed og kvalifikationer. Rådet ser dog ikke et karakterloft på maksimalt 7 som løsningen på udfordringerne med at optage de bedst egnede – heller ikke på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne.

Rådets samlede bemærkninger til begge delrapporter fra Udvalget for Kvalitet og Relevans kan læses her: www.ufm.dk/rep

1.2 Høringssvar mv.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser har i 2014 fremsendt høringssvar vedrørende ændring af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser med henblik på en styrkelse af talentindsatsen og vedrørende den landsdækkende positivliste for 6 ugers jobrettet uddannelse.

Derudover har Rådet fremsendt input og bemærkninger til de to delrapporter fra Udvalget for Kvalitet og Relevans som tidligere omtalt.

1.2.1 Styrkelse af talentindsatsen

Rådet finder det velkomment, at uddannelsesinstitutionerne – med de i lovforslaget foreslåede ændringer – gives mulighed for at styrke talentindsatsen ved mere formelt at kunne honorere talentfulde studerende.

I lovforslaget ligger der følgende muligheder for en styrkelse af talentindsatsen:

1. Muligheden for at honorere talentfulde studerende ved at give dem en udmærkelse på eksamensbeviset.
2. Muligheden for at anderkende ekstra-curriculære aktiviteter på eksamensbeviset.
3. Muligheden for at honorere en ekstraordinær arbejdsbelastning med ekstra ECTS, f.eks. ved deltagelse i særlige talentspor.
4. Muligheden for at dygtige elever fra ungdomsuddannelserne (både erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser) kan tage fag på en videregående uddannelse, og at disse elever vil kunne opnå merit herfor ved senere optagelse på den pågældende eller beslægtede videregående uddannelser.

Rådet havde gerne set, at fokus på aftagerne var indtænkt i det udsendte lovforslag. Talentindsatsen kan også styrkes på de erhvervsrettede videregående uddannelser ved at samarbejde med aftagerne og professionerne – f.eks. ved tilrettelæggelse af særlige praktikforløb eller udvikling og gennemførelse af ekstra-curriculære aktiviteter. Det vil være naturligt, at det sker med involvering af uddannelsesudvalgene på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne.

Rådet havde gerne set, at lovforslaget havde indeholdt krav om talentstrategier på institutionsniveau og muligheden for at tilrettelægge hurtigere spor for dygtige studerende. Disse forslag var at finde i uddannelsesministerens udspil fra sommeren 2012.

1.2.2 Landsdækkende positivliste for 6 ugers jobrettet uddannelse

Rådet blev hørt af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering om bemærkninger til den nye ordning med seks ugers prioriteret jobrettet uddannelse for ufaglærte og faglærte ledige. Kurserne på positivlisten omfatter udvalgte kurser på akademiuddannelserne.

Grundet den meget korte høringsfrist, kunne Rådet ikke afgive et gennearbejdet høringssvar, hvilket Rådet fandt meget beklageligt.

Rådet noterede sig, at positivlisten er meget detaljeret og virker gennemarbejdet med et reelt indhold af akademikurser inden for en bred uddannelsesvifte, der skulle give ledige mulighed for at vende tilbage til arbejdsmarkedet efter et jobrettet uddannelsesforløb.

Rådets repræsentanter for Erhvervsakademierne og Professionshøjskolerne bemærkede, at positivlisten med fordel kunne have medtaget flere akademikurser, der i lighed med dem på listen, er relevante og jobrettede, herunder på det pædagogiske felt.

2. Centrale strategiområder i 2015

Rådet vil i 2015 fortsætte drøftelsen af kvalitet og relevans i de videregående uddannelser. Det er relevant, fordi Kvalitetsudvalget først afleverede sin tredje og afsluttende rapport i slutningen af januar 2015, og fordi uddannelses- og forskningsministeren vil gå i dialog om, hvilke skridt der skal tages fremadrettet for at sikre det overordnede mål om at skabe mere kvalitet og relevans i de videregående uddannelser. Rådets opgave er at rådgive ministeren i disse spørgsmål og i 2015 at være med til at kvalificere udmøntningen af Kvalitetsudvalgets anbefalinger med et særligt sigte på udfordringerne og mulighederne i erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne. Her er der behov for at sikre den faglige kvalitet og den stærke erhvervsrelevans og praksisorientering.

STRATEGIOMRÅDER I 2015

1. Kvalitet og relevans i de videregående uddannelser
2. Styringsrelation og taxameterreform
3. Efter- og videreuddannelsessystemet for voksne
4. Forskning og udvikling

Under overskriften 'styringsrelationer og taxameterreform' vil Rådet på et temamøde drøfte Kvalitetsudvalgets anbefaling om en større grundbevilling til uddannelse og den ventede analyse af omkostningsstrukturen for uddannelse, som ministeren har igangsat og som forventes offentliggjort i foråret 2015. Rådet vil på baggrund heraf afgive en række anbefalinger til uddannelses- og forskningsministeren om, hvordan der kan skabes en overordnet takststruktur, der sikrer kvaliteten af uddannelserne og samtidig giver et langsigtet og stabilt økonomisk grundlag for både uddannelserne og de studerende.

Som et yderligere strategiområde vil Rådet fortsætte drøftelsen fra 2013 om efter- og videreuddannelsessystemet på baggrund af et skriftligt oplæg fra forretningsudvalget og sekretariatet. Drøftelsen skal tage afsæt i en analyse af brugere af efter- og videreuddannelse og udbudet - der findes aktivitetstal, men de siger ikke noget om, hvor mange på arbejdsmarkedet som har fuldført efter- og videreuddannelser. De nyeste tal viser, at efter- og videreuddannelsesaktiviteten på diplom- og akademiuddannelser er faldet med 8 pct. fra 2013 til 2014. Rådet vil beskæftige sig med den faldende aktivitet og årsagerne hertil. Det kan i den forbindelse være relevant at se nærmere på, hvilke uddannelser der især oplever stigning eller fald i aktiviteten fra 2013 til 2014, samt prognoser hos de enkelte uddannelsesinstitutioner for aktivitetsudviklingen i 2015. Rådet vil drøfte, om der er sket en ændring i brugen af efter- og videreuddannelse til mere skræddersyede kurser, og om det giver anledning til refleksion hos udbyderne, brugerne og aftagerne. Hensigten med drøftelsen er blandt andet at fremsætte anbefalinger til ministeren om, hvordan efter- og videreuddannelsen i sektoren bedre kan bruges til at lave et videnløft.

Det sidste strategiområde, som Rådet tager under behandling i 2015, er forskning og udvikling, og hvordan der arbejdes med videnbasering i erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne. Rådet vil på baggrund af et oplæg fra sekretariatet få belyst eksempler og resultater på vidensamarbejder. Blandt andet vil Rådet se på, hvordan der sker et videnflow og samspil mellem forskningsinstitutioner, universiteter og professionshøjskoler, og hvordan der skabes hensigtsmæssige rammer for videnarbejdet. Der er en forventning fra politisk hold om, at erhvervsakademier og professionshøjskoler gennem forskning og udvikling kan sikres en stærkere vidensbase og højere kvalitet af deres uddannelser. Rådet vil derfor kigge på hvilke resultater, der skabes på institutionerne, og hvordan man kan være med til at sikre, at den viden, der genereres på institutionerne, kommer de studerende til gavn.

Det er planen, at Rådets sidste møde i 2015 skal være et længere temamøde, hvor der er mulighed for at dykke ned i en af de tidligere nævnte strategiområder og koble det med et evt. institutionsbesøg. Det giver Rådet lejlighed til at fokusere uddannelsespolitisk og blive opdateret på nyeste tiltag på erhvervsakademierne og professionshøjskolerne.

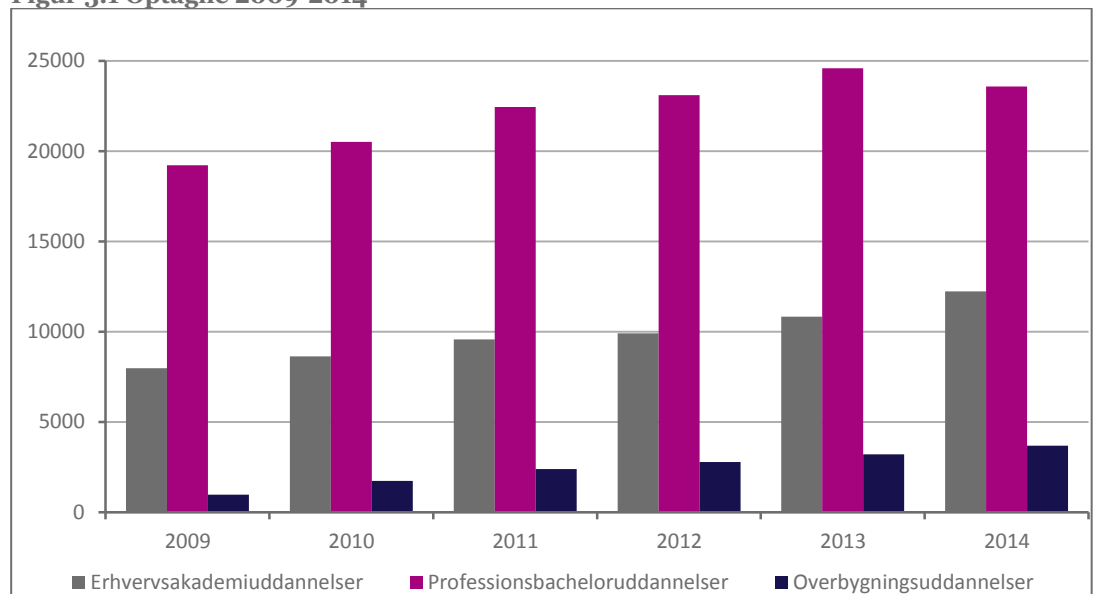
3. Udviklingen i sektoren

I dette kapitel redegøres der for de overordnede udviklingstendenser i erhvervsakademi- og professionshøjskolesektoren. Dette gøres med henblik på at give et samlet billede af udviklingen. Alle data fremgår i mere detaljeret form i et bilag til årsberetningen. F.eks. kan oplysninger om tilgang og gennemførelsesprocent for hver uddannelse findes der.

3.1 Optag og tilgang på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelse

Nedenstående figur 3.1 viser udviklingen i antallet af studerende, der er optaget på erhvervsakademiuddannelserne, professionsbacheloruddannelserne og på overbygningsuddannelserne i perioden 2009 til 2014. Som det fremgår af figuren, er antallet af optagne vokset i hele perioden 2009 til 2013 for alle tre grupper. Optaget i 2014 stopper dog denne udvikling, da optaget til professionsbacheloruddannelser falder med 4 % fra 2013 til 2014. Optaget til erhvervsakademiuddannelser og overbygningsuddannelser steg dog stadig fra 2013 til 2014 med henholdsvis 13 % og 15 %.

Figur 3.1 Optagne 2009-2014

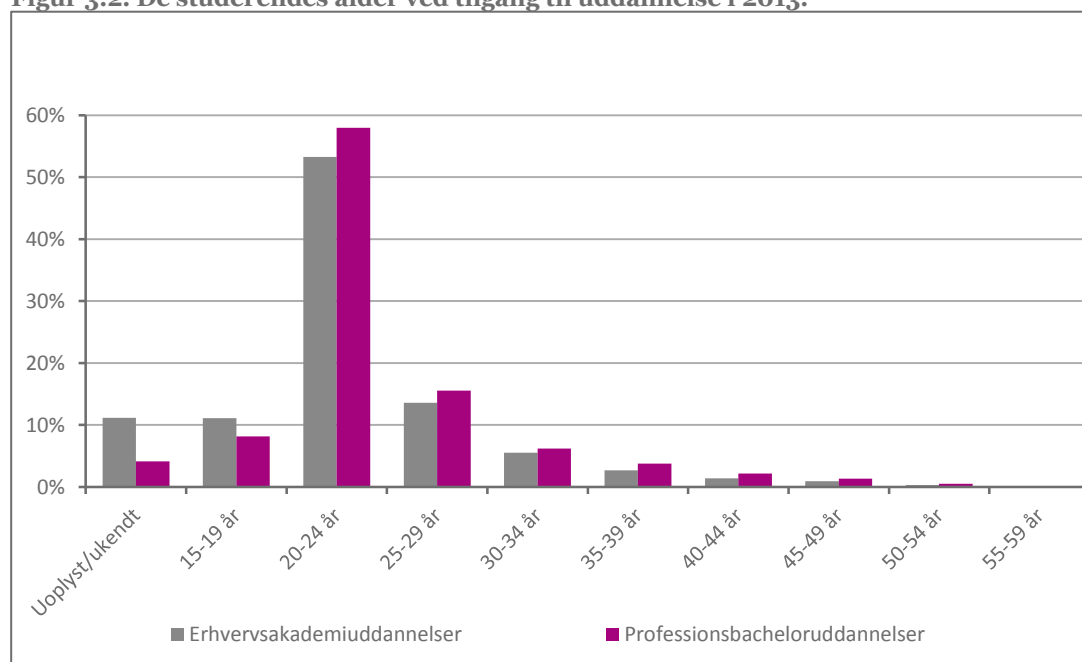

Kilde: Uddannelses- og forskningsministeriets beregninger på baggrund af data fra Den Koordinerede Tilmelding, oktober 2014 samt institutionernes indmeldinger til Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Anm.: Optagelsestallet for overbygningsuddannelserne er faktisk optag, dvs. studerende der er startet og er aktive ca. 1 måned efter studiestart. Af den grund kan disse tal ikke direkte sammenlignes med optagene fra erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne. Bemærk ligeledes, at optaget for overbygningsuddannelserne indeholder både forår og efterårsoptaget for det pågældende år, mens optaget gennem KOT indeholder efterårsoptaget og den del af vinteroptaget det følgende år, som har søgt gennem KOT.

Figur 3.2 viser aldersfordelingen ved tilgang til hhv. erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne. 53 % af de optagne på erhvervsakademiuddannelserne og 58 % af de optagne på professionsbacheloruddannelserne er mellem 20 og 24 år, når uddannelsen påbegyndes. På professionsbacheloruddannelserne er 30 % af de studerende 25 år eller derover ved studiestart, mens dette tal kun er 24 % for erhvervsakademiuddannelserne. Erhvervsakademiuddannelserne har til gengæld 11 % studerende mellem 15-19 årige ved studiestart, mens professionsbacheloruddannelserne har 8 %. Fordelingen er med andre ord ensartet for de to uddannelsesgrupper, selvom professionsbacheloruddannelsers alder ved tilgang gennemsnitligt er lidt højere.

Figur 3.2. De studerendes alder ved tilgang til uddannelse i 2013.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data trukket fra Undervisningsministeriets databank.

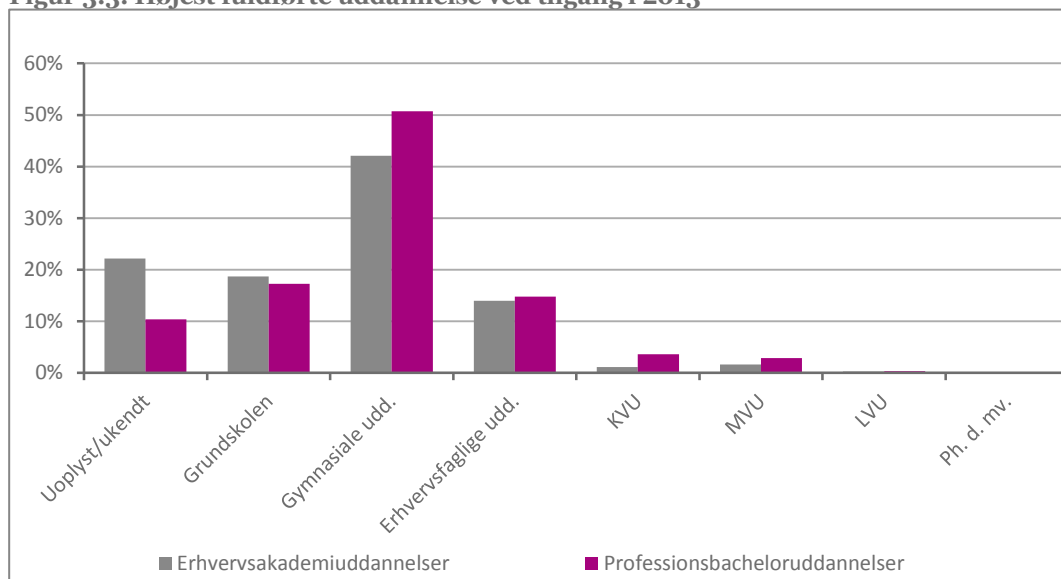
Figur 3.3, 3.4 og 3.5 nedenfor viser fordelingen af de studerendes højeste fuldførte uddannelse ved studiestart på henholdsvis erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne.

For erhvervsakademiuddannelserne fremgår det af figurerne, at 42 % af de optagne havde en gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse, da de begyndte på erhvervsakademiuddannelsen. Dette tal er højere for professionsbacheloruddannelserne, hvor 51 % har en gymnasial uddannelse som deres højeste fuldførte uddannelse. Den næststørste gruppe af studerende for både erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne er dem, der har grundskolen som deres højeste uddannelse. Her ligger tallene på henholdsvis 19 % og 17 %. Også begge uddannelsesgrupper optager en del med erhvervsuddannelser som deres højeste uddannelse, henholdsvis 14 % og 15 %.

Tilgangen af studerende med en kort eller mellemlang videregående uddannelse er beskednen for begge uddannelsesgrupper, mens ingen af dem har en tilgang af studerende med en lang videregående uddannelse.

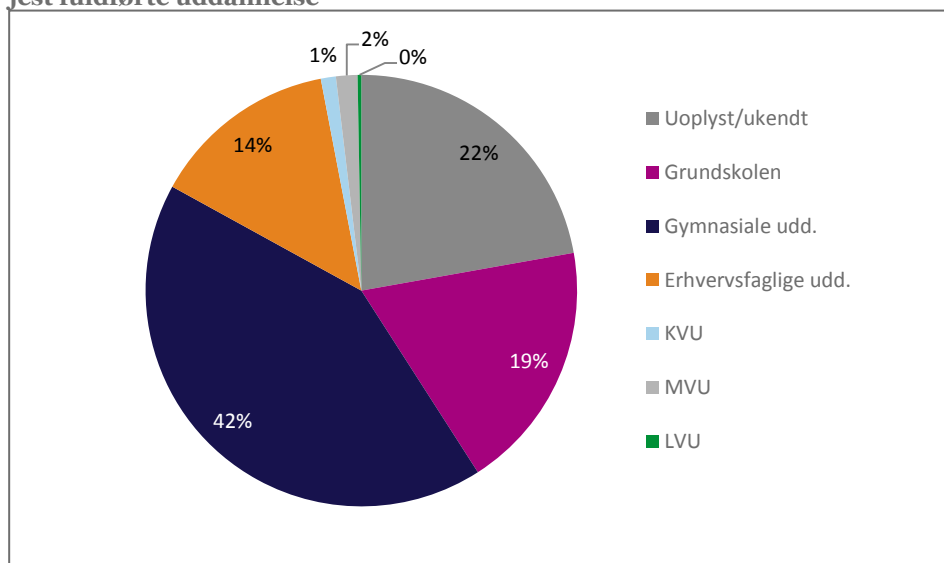
Det skal dog imidlertid understreges, at de aggregerede oplysninger i hver uddannelsesgruppe dækker over stor spredning på tværs af uddannelserne.

Figur 3.3. Højest fuldførte uddannelse ved tilgang i 2013

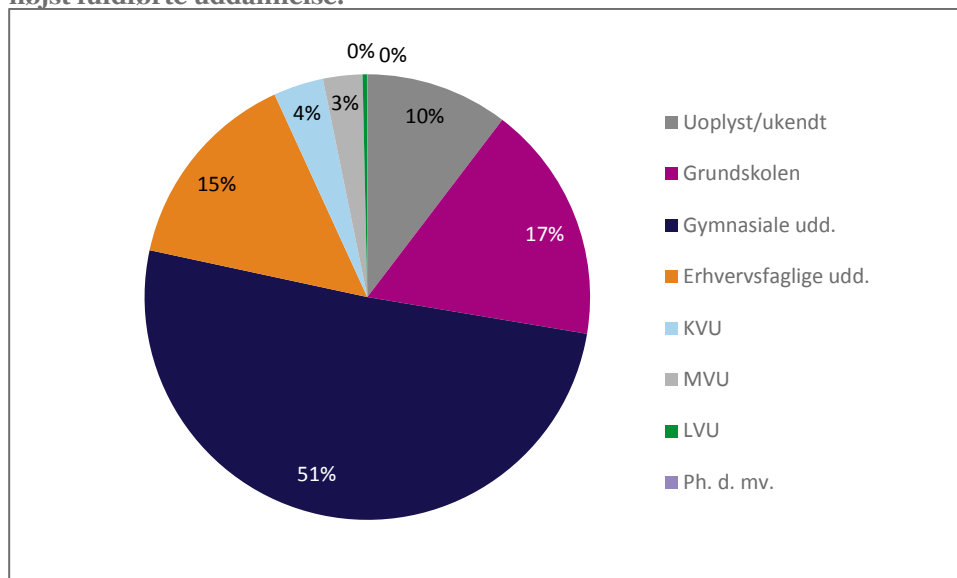
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data trukket fra Undervisningsministeriets database med nøgletal.

Figur 3.4. Tilgang på erhvervsakademiuddannelserne i 2013 fordelt på foregående højest fuldførte uddannelse

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data trukket fra Undervisningsministeriets database med nøgletal.

Figur 3.5. Tilgang på professionsbacheloruddannelserne i 2013 fordelt på foregående højst fuldførte uddannelse.

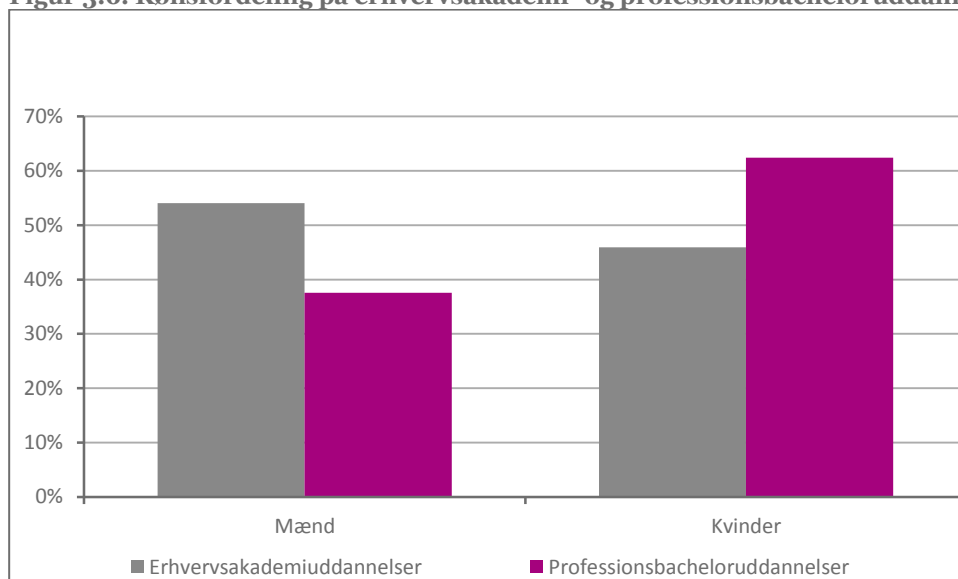
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data trukket fra Undervisningsministeriets database med nøgletal.

Nedenstående figur 3.6 viser kønsfordelingen på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne. Som det fremgår, er der en overvægt af kvindelige studerende på professionsbacheloruddannelserne, mens der er en overvægt af mandlige studerende på erhvervsakademiuddannelserne. Mere præcist er 62 % af de studerende på professionsbacheloruddannelserne kvinder, mens det kun er 46 % af de studerende på erhvervsakademiuddannelser. Det skal dog igen påpeges, at der er store forskelle i fordelingen på tværs af forskellige uddannelser. Især designuddannelserne, sundhedsuddannelser, pædagoguddannelsen og socialrådgiveruddannelsen har en stor overvægt af kvinder. Disse uddannelser tegner sig for en stor del af de samlede professionsbachelorstuderende. Over for dette står økonomi og it-uddannelserne, bygningskonstruktøruddannelsen, diplomingeniøruddannelsen samt de maritime uddannelser (herunder maskinmesteruddannelsen), som alle har en overvægt af mænd.

For erhvervsakademiuddannelserne er fordelingen omvendt, og de mandlige studerede udgør således 54 %. For de fire erhvervsakademiuddannelser med det højeste antal studerende¹ stemmer den overordnede kønsfordeling overens med deres specifikke fordeling, med undtagelse af serviceøkonomuddannelsen, som har 41 % mænd. De uddannelser, hvor der er en markant overvægt af mænd, findes inden for det it-faglige område og det tekniske område. De uddannelser, hvor der er en overvægt af kvinder, findes inden for det bio- og laboratorietekniske område og det designfaglige område.

¹ Rækkefølge efter antal studerende, højeste antal først: Markedsføringsøkonom, finansøkonom, multimediedesigner og serviceøkonom

Figur 3.6. Kønsfordeling på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data trukket fra Undervisningsministeriets database med nøgletal.

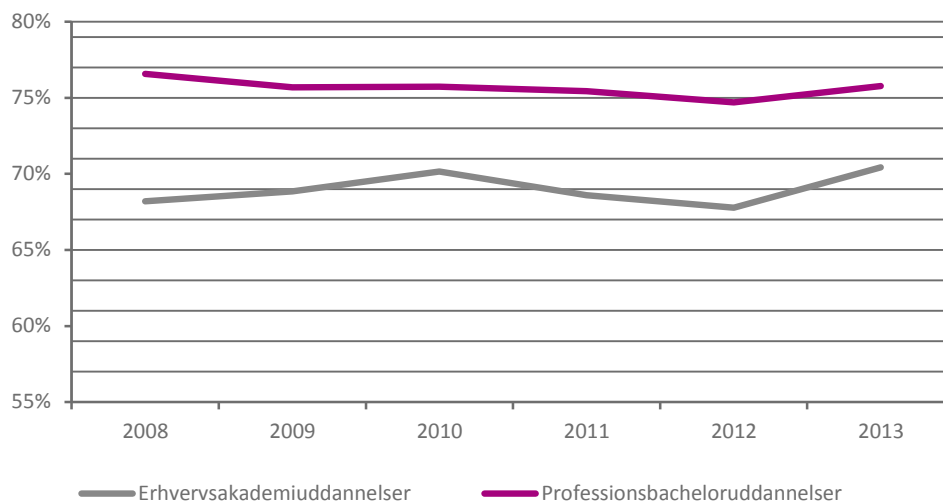
3.2 Fuldførelse af erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse

Fuldførelsesprocenten er den andel af de studerende, der påbegynder en uddannelse i 2008-2013, som har fuldført eller estimeres til at fuldføre deres uddannelse.

Fuldførelsesprocenten var ifølge figur 3.7 stabil for professionshøjskolerne i hele perioden, selvom der dog estimeres at forekomme en lille stigning fra 2012 til 2013. Det skal dog bemærkes, at der er en betydelig forskel mellem fuldførelsesprocenten mellem de enkelte professionsbacheloruddannelser. Fuldførelsesprocenten blandt studerende på erhvervsakademiuddannelser er ligeledes forholdsvis stabil, men i 2010 fremgår en større fuldførelsesprocent end de resterende år, hvilket også er tilfældet for 2013.

Sammenligner man fuldførelsesprocenten på professionsbacheloruddannelserne og erhvervsakademiuddannelserne over hele perioden har professionsbacheloruddannelserne ca. 10 procentpoint større fuldførelsesprocent. Dette billede formindskes dog i 2013, hvor professionsbacheloruddannelserne ligger på 76 % og erhvervsakademiuddannelserne på 70 %.

Figur 3.7. Fuldførelsesprocenter på hhv. erhvervsakademiuddannelser og professionsuddannelser 2008-2013

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data trukket fra Undervisningsministeriets database med nøgletal.

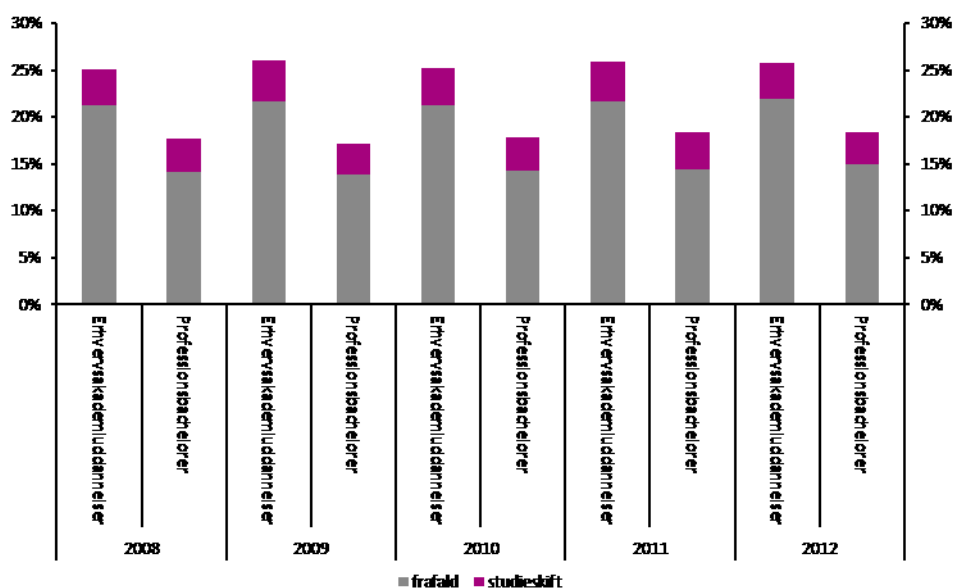
3.3 Frafald på erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelser

Frafaldet i løbet af første år på erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne for perioden 2008 til 2012 er demonstreret i figur 3.8. Af figuren fremgår det for, at frafaldsprocenten har været tilnærmelsesvis stabil for begge uddannelsesgrupper i perioden. Forskellen mellem de to uddannelsesgrupper er dog forholdsvis markant, da erhvervsakademiuddannelser har et frafald i løbet af første år på 21-20 %, mens professionsbacheloruddannelsernes frafald ligger på 16-17 %.

For begge uddannelsesgrupper gælder det, at ca. 4 % foretager et studieskift i løbet af deres første år på uddannelsen. Dette tal har været forholdsvis stabilt og er ikke særlig højt i forhold til det samlede frafaldstal på uddannelserne.

Igen skal der gøres opmærksom på, at der er visse variationer i mellem de specifikke uddannelser i grupperne, hvor enkelte uddannelser ikke stemmer overens med det samlede billede.

Figur 3.8. Frafald i løbet af første år på hhv. erhvervsakademiuddannelser og professionsuddannelser 2008-2012

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

3.4 Danske studerende i udlandet

Antallet af danske studerende der, som en del af deres videregående uddannelse, tager på studieophold i udlandet er stigende. Udviklingen for den samlede sektor for videregående uddannelse er illustreret i figur 3.8, og det bemærkes, at væksten i delsektorerne har været forskellig.

Figur 3.8. Danske studerende på studieophold i udlandet

Kilde: Danmarks Statistik

Note: Omfatter udvekslingsophold af mindst 14 dages varighed og kun uddannelser under UFM's ressort.

Fra tabel 3.9 ses det, at den samlede vækst i hele sektoren har været på 16 pct., men mens væksten i universitetsuddannelserne har været 16 pct., har den i erhvervsuddannelserne været 16 pct. og 18 pct. i professionsbacheloruddannelserne.

Tabel 3.9. Antal danske studerende på studieophold i udlandet fordelt på sektorer fra 2011-2013

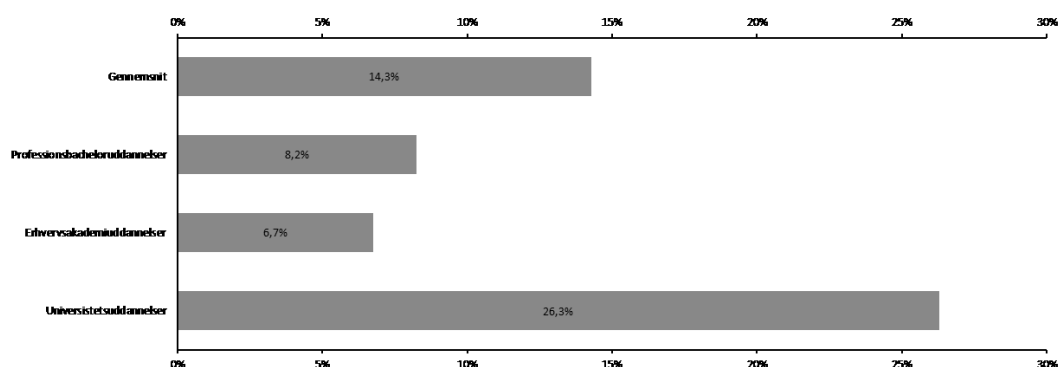
	2011	2012	2013	Ændring 2012- 2013
Erhvervsakademiuddannelser	359	663	766	16%
Professionsbacheloruddannelser	1.348	1.780	2.107	18%
Universitetsuddannelser	5.470	5.601	6.492	16%
I alt	7.177	8.044	9.365	16%

Kilde: Danmarks Statistik

Note: Omfatter udvekslingsophold af mindst 14 dages varighed og kun uddannelser under UFM's ressort.

Fra figur 3.10 kan man se, at 7 pct. af de fuldførte på erhvervsakademiuddannelser har været på udveksling i løbet af deres studietid, mens 8 pct. af professionsbachelorerne har været på udveksling i løbet af deres studietid. Til sammenligning havde 26 pct. af kandidaterne fra universiteterne været på udveksling i løbet af deres studietid.

Figur 3.10. Andel af dimittender (inkl. internationale studerende) i 2013, der har været på udvekslingsophold af mindst 14 dages varighed i løbet af deres studietid

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på data fra Danmarks Statistik

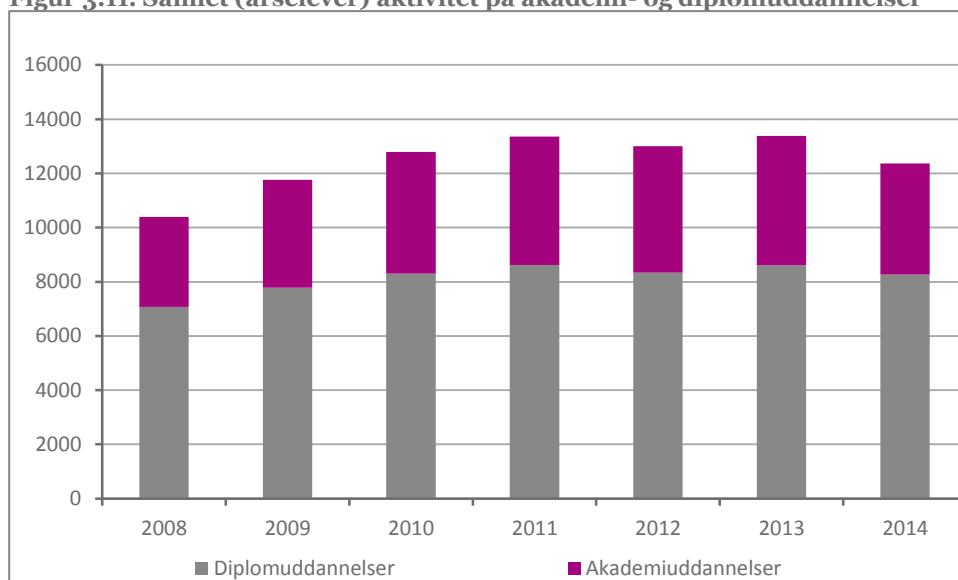
Anm: Omfatter udvekslingsophold af mindst 14 dages varighed og kun uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort. Internationale studerende indgår i opgørelsen. Kandidater har enten været på udvekslingsophold på bachelor- eller kandidatuddannelsen.

3.5 Efter- og videreuddannelse

Aktiviteten på efter- og videreuddannelsesområdet er i nedenstående figur 3.11 opgjort i antal årselever, dvs. det antal studerende, der har betalt deltagerbetaling for uddannelsesaktiviteter med et omfang svarende til et års heltidsstudie.

Der var ifølge figur 3.11 en konstant vækst i efter- og videreuddannelse fra 2008 til 2011 – både i aktiviteterne på diplomuddannelserne og akademiuddannelserne. I 2011, 2012 og 2013 var billedet dog mere stabilt i og med, at aktiviteten højst svingede med 300 årselever. De nye tal fra 2014 viser imidlertid, at efter- og videreuddannelsesaktivitet er faldet med 8 % siden 2013, hvilket betyder, at 2014 er det år med lavest efter- og videreuddannelsesaktivitet siden 2009.

Figur 3.11. Samlet (årselever) aktivitet på akademi- og diplomuddannelser

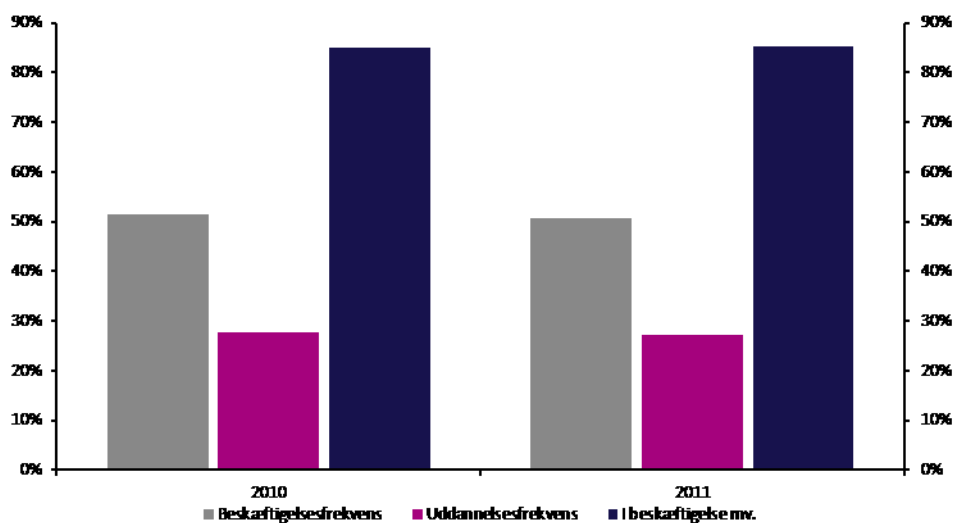

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet

3.6 Beskæftigelse, videreuddannelse og ledighed

Nedenstående figurer viser en oversigt over andelen af dimittender fra 2010 og 2011, der enten er i gang med uddannelse på højere niveau, eller i beskæftigelse 4-19 måneder efter fuldførelse. Som det fremgår af figur 3.12 og 3.13, tilhører mere end 80 pct. af de nyuddannede fra begge typer uddannelser gruppen af beskæftigelse mv. – hvilket dækker over at de enten er i beskæftigelse, eller fortsat uddannelse på højere niveau. Men hvor andelen der fortsætter i uddannelse på højere niveau er godt 28 pct. for dimittender fra erhvervsakademiuddannelserne er den mindre end 10 pct. for professionsbachelor. Dette modsvares dog af, at en større andel af de nyuddannede fra professionsbacheloruddannelserne er i beskæftigelse. Her er tallet ca. 70 pct., hvor det for erhvervsakademierne ca. er 50 pct.

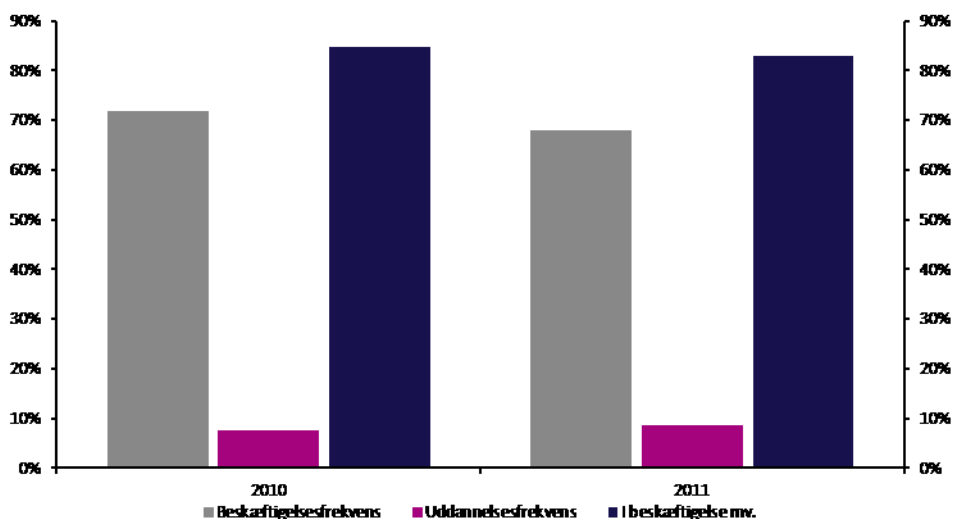
Figur 3.12. Beskæftigelsesfrekvens, uddannelsesfrekvens og sum af beskæftigelses-, uddannelses- samt udrejsefrekvens for erhvervsakademiuddannelser

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund fra data fra Danmarks Statistik

Anm.: Frekvenserne beregnes for nyuddannedes aktivitet 4-19 måneder efter fuldførelse – pct. af fuldførte det pågældende år. "Beskæftigelses mv." omfatter summen af nyuddannede som enten er i uddannelse på højere niveau, beskæftigede eller i udlandet.

Figur 3.13. Beskæftigelsesfrekvens, uddannelsesfrekvens og sum af beskæftigelses-, uddannelses- samt udrejsefrekvens for professionsbacheloruddannelser

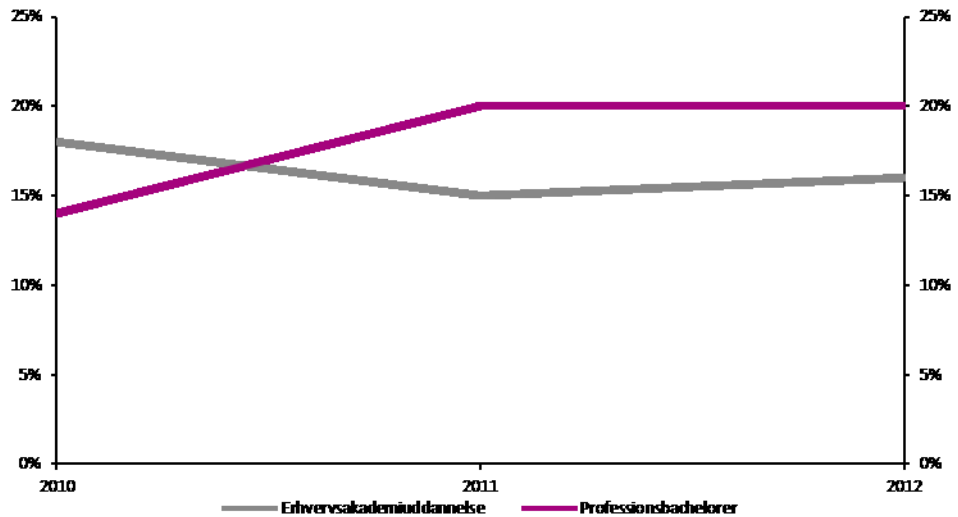

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på baggrund fra data fra Danmarks Statistik

Anm.: Frekvenserne beregnes for nyuddannedes aktivitet 4-19 måneder efter fuldførelse – pct. af fuldførte det pågældende år. "Beskæftigelses mv." omfatter summen af nyuddannede som enten er i uddannelse på højere niveau, beskæftigede eller i udlandet.

Figur 3.14 viser ledighedsgraden for hhv. erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. I de seneste tre år er ledigheden for erhvervsakademiuddannede faldet, mens den er steget for professionsbacheloruddannede. Der er stor forskel på ledigheden mellem uddannelserne, hvilket kan ses i bilaget.

Figur 3.14. Ledighedsgrad målt i det kvartal, som indeholder den dato, der ligger 6 måneder efter fuldførelsen

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets beregninger på data fra Danmarks Statistik

4. Om Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser

4.1 Rådets opgaver

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser er nedsat af uddannelses- og Forskningsministeren. Rådet er nedsat i henhold til § 18 i Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

Uddannelses- og forskningsministeren udpeger 18 medlemmer efter indstilling fra indstillingsberettigede organisationer samt formanden, der skal have særlig indsigt i de uddannelsesområder, som rådgivningen omfatter.

Uddannelses- og forskningsministeren kan supplere rådet med indtil to personligt udpegede medlemmer.

Uddannelsesministeren kan herudover udpege repræsentanter for rådgivende organer og faglige forsamlinger som tilforordnede til at deltage i rådets arbejde. Udpegningen sker efter indstilling fra det pågældende organ eller den pågældende forsamling. Ministeren har udpeget to tilforordnede til rådet.

Rådets medlemmer og tilforordnede beskikkes for fire år ad gangen. Dog beskikkes studenterrepræsentanter for 2 år ad gangen.

Der er dog igennem beskikkelsesperioden løbende udskiftning blandt organisationsrepræsentanterne. En oversigt over rådsmedlemmer pr. 1. januar 2015 fremgår nedenfor. Opdateret medlemsliste fremgår af rådets hjemmeside. Rådet har i 2014 afholdt tre ordinære møder.

Rådet sekretariatsbetjenes af Styrelsen for Videregående Uddannelser, der er en del af Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Rådet har til opgave at rådgive uddannelses- og forskningsministeren om uddannelserne, herunder om følgende ti forhold:

1. Uddannelsernes udvikling
2. Generelle spørgsmål om udbuddet af uddannelser i forhold til dokumenterede behov på arbejdsmarkedet
3. Generelle konsekvenser for uddannelserne som følge af nye eller ændrede behov på arbejdsmarkedet
4. Formål og strukturelle rammer
5. Adgangskrav
6. Sammenhæng med øvrige uddannelser og uddannelsesområder
7. Rammer for forsøgsvirksomhed
8. Efter- og videreuddannelse

9. International uddannelse
10. Kvalitetssikring og kvalitetsudvikling.

4.2 Rådets medlemmer pr 1. januar 2015

Medlemmer af Rådet	
Formand	• Conni Simonsen, Formand
Særligt udpeget	• Martin Lauth, direktør, BEE international
Særligt udpeget	• Dorthe Pedersen, lektor, Ph.d., Institut for ledelse, politik og filosofi, CBS
Dansk byggeri, Dansk Erhverv og Dansk Industri i fællesskab (2 medlemmer udpeges i fællesskab)	• Niels Milling, underdirektør, Dansk Erhverv • Sarah Gade Hansen, chefkonsulent, Dansk Industri
Finanssektorens Arbejdsgiverforening	• Michael Boas Pedersen, senior-konsulent
Ledernes Hovedorganisation	• Thomas Christensen, uddannelseschef
Danske Regioner	• Kenneth H. Sørensen, chefrådgiver • Susanne Abild, chefrådgiver
KL	• Henrik Casper, chefkonsulent • Ursula Dybmose, konsulent
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF)	• Bente Sorgenfrey, formand for FTF • Gert Johansen, Konstruktørforeningen • Gunner Gamborg, Ergoterapeuten
Landsorganisationen i Danmark (LO)	• Rasmus Ø. Jacobsen, konsulent LO • Martin Grønbæk Jensen, konsulent HK
Ingeniørforeningen i Danmark	• Rasmus Enemark, chefkonsulent
De studerendes organisationer i fællesskab	• Josephine Maria Mitzi Bojang, bygningskonstruktørstuderende • Bob Bohlbro, lærerstuderende
Rektorer for professionshøjskolerne i forening	• Harald Mikkelsen, rektor VIA UC og formand for rektorkollegiet
Rektorer for erhvervsakademierne i forening	• Niels Egelund, rektor IBA og formand for rektorkollegiet
Tilforordnet	
Rådet for Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU)	• Sidse Frich Thygesen, konsulent, Dansk Byggeri

Danske Universiteter	<ul style="list-style-type: none"> Birgitte Gregersen, institutleder Institut for Økonomi og Ledelse, Aalborg Universitet
----------------------	--

Rådets repræsentation i bestyrelser, råd mv.

Rådet for Ungdomsuddannelser	<ul style="list-style-type: none"> Conni Simonsen, formand
Evalueringsinstituttet	<ul style="list-style-type: none"> Bente Sorgenfrey, FTF